

“The cure for anything is salt water – sweat, tears or the sea” Isak Dinesen

PORT INDABA

Verlede week Vrydag het sowat tagtig produsente, diensverskaffers en belangstellendes in Pretoria bymekaargekom om die CGA Port Indaba by te woon. Die Port Indaba, wat deur die Pomelo-fokusgroep geïnisieer is, is byeengeroep om die gereedheid van Suider-Afrika se hawens vir die 2024-seisoen te toets, en om 'n meer gedetailleerde blik op die strategie vir hawedoeltreffendheid te neem in die hantering van die verwagte groei in sitrusuitvoervolumes. Die Indaba is geïnisieer as 'n geleentheid vir alle afgevaardigdes om hierdie kwessies te bespreek en te debatteer. Om die geleentheid te begin, is besluit om vier kort aanbiedings te hê.

Krish Reddy van *Business for South Africa* het oor die Nasionale Logistieke Krisiskomitee (NLCC) 'n aanbieding gegee, en met afgevaardigdes gedeel oor die werk wat *Business* met die regering doen om die logistieke krisis aan te spreek. Die feit dat dit 'n "krisis"-komitee genoem word, wys dat die regering en *Business* saamstem dat die land 'n ernstige bedreiging in die gesig staar. Die vrugtebedryf waarsku al geruime tyd oor dié bedreiging. Daar word beraam dat die logistieke krisis die Suid-Afrikaanse ekonomie R1 miljard per dag kos – dit moet duidelik dringend opgelos word. *Business* se rol in die NLCC is om tegniese kundigheid te verskaf, te help met die implementering van beste praktykte, alternatiewe befondsingsmeganismes te bied, toegang tot hulpbronne en vaardighede te gee, en diverse belanghebbendes bymekaar te bring.

Theo Boshoff van AGBIZ het toe die verskeie wetlike en regulatoriese aspekte van die hawe-omgewing uiteengesit. Met vrag-eienaars wat in die verlede skade in die gesig gestaar het – die meeste gevoel deur uitvoerders van bederfbare produkte – het die vrugtebedrywe in Januarie 2024 vergader om hierdie kwessies te bespreek. Theo het terugvoer oor hierdie vergaderings gegee.

Dit is belangrik dat verskillende sektore van die ekonomie by mekaar leer, en dit is ewe belangrik dat verskillende vrugtesektorliggame by mekaar leer. AJ Griesel, uitvoerende hoof van die SA Tafeldruifbedryf (SATI), het terugvoer gegee oor die onlangse tafeldruifseisoen en planne om logistiek in die toekoms te verbeter. Die idee om vrugtevloei te modelleer en vroeë waarskuwingstelsels oor potensiële blokkasies te hê, terwyl regstellende aksie voorberei word, is iets waarmee CGA besig is ter voorbereiding van die 2024-sitrusseisoen.

Ten slotte het Mitchell Brooke 'n deeglike beoordeling gegee van die gereedheid van Suider-Afrika se hawens. Hy het verslag gedoen oor die toerusting wat tans by elke hawe beskikbaar is. Hy het toe gewys wat die ideale situasie by elke hawe sou wees, voordat hy verduidelik het wat in die Transnet-verkrygingsplan ingesluit is. Hierdie ontleding het die gapings gewys wat vir die 2024-seisoen, sowel as die volgende twee jaar, bestaan.

Hierdie aanbiedings sal aan alle afgevaardigdes gestuur word. Die aanbiedings is opgevolg deur besprekings oor die inligting wat aangebied is, en debat oor die gereedheid sowel as die langertermynvooruitsigte. 'n Volledige verslag en aksieplan word ontwikkel.

Wat die gereedheid vir die 2024-seisoen betref, is daar redelik kommer oor die vermoë van Durban-hawe om die verwagte 2024-oes te hanteer. Die grootste risiko is dié van toerusting wat onklaar kan raak. Dit is welbekend dat die hawe onder-kapasiteit is wat toerusting betref, en dat sommige toerusting verouder is en geneig is om te breek. Ons sal die bedrywighede noukeurig moet monitor en produsente adviseer soos die seisoen ontvou. Gelukkig het Mitchell 'n netwerk by Transnet gevestig wat die bedryf intydse inligting verskaf. Die bedryf het in die verlede nou met Transnet-hawepersoneel saamgewerk – die 2023-seisoen het goed afgeloop as gevolg van hierdie noue verhouding. Die langer termyn oplossing, is die uitrol van openbare sektor deelname in alle hawens. Dit is veral goed om te hoor dat die Transnet-raad die gesamentlike onderneming-vennootskap met *International Container Terminal Services Inc.* (ICTSI) goedgekeur het. Dit wil voorkom asof die bekendstellingsdatum van 1 April 2024 dalk teruggeskuif kan word – alle betrokkenes word versoek om reëlings onverwyld te finaliseer sodat inkrementele verbeterings kan begin.